

ĐẢNG BỘ TỈNH QUẢNG NINH LÃNH ĐẠO PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC DU LỊCH (2010-2020)

ThS CAO THỊ THU TRÀ
Trưởng Đại học Điện lực

Ngày nhận:

17-7-2025

Ngày thẩm định, đánh giá:

30-7-2025

Ngày duyệt đăng:

10-8-2025

Tóm tắt: Quảng Ninh nằm ở vùng Đông Bắc của Việt Nam, có vai trò chiến lược về địa chính trị, kinh tế, đối ngoại cũng như quốc phòng - an ninh. Vị trí đặc biệt này không chỉ tạo điều kiện thuận lợi cho phát triển kinh tế - xã hội, mà còn mở ra tiềm năng to lớn trong lĩnh vực du lịch. Nhận thức được vai trò, lợi thế đó, trong tiến trình đổi mới và hội nhập quốc tế, Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh luôn xác định phát triển du lịch là một trong những nhiệm vụ trọng tâm. Đặc biệt, việc chú trọng nâng cao chất lượng nguồn nhân lực du lịch được xem là một giải pháp then chốt nhằm hiện thực hóa mục tiêu đưa Quảng Ninh trở thành trung tâm du lịch mang tầm khu vực và quốc tế.

Từ khóa:

Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh;
nguồn nhân lực du lịch;
2010-2020

1. Chủ trương và chỉ đạo của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh

Trong thập niên đầu thế kỷ XXI, cùng với sự phát triển của kinh tế tri thức và công nghệ thông tin tác động mạnh mẽ đến ngành du lịch, làm thay đổi cách thức vận hành và tiêu thụ sản phẩm du lịch, phát triển nhân lực chất lượng cao, được đào tạo bài bản là yếu tố then chốt giúp du lịch phát triển bền vững trước những biến động toàn cầu. Trong chủ trương phát triển du lịch, là ngành kinh tế mũi nhọn, Đảng và Nhà nước quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo phát triển nguồn nhân lực du lịch. Quyết định số 2473/QĐ-TTg,

ngày 30-12-2011 của Thủ tướng Chính phủ “Phê duyệt “Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030””, chỉ rõ: Phát triển nhân lực du lịch đảm bảo chất lượng, số lượng, cân đối về cơ cấu ngành nghề và trình độ đào tạo đáp ứng yêu cầu phát triển du lịch và hội nhập quốc tế. Xây dựng và tổ chức thực hiện chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển nhân lực du lịch phù hợp với nhu cầu phát triển du lịch từng thời kỳ, từng vùng, miền trong cả nước; từng bước thực hiện chuẩn hóa nhân lực du lịch hợp chuẩn với khu vực và quốc tế, đặc biệt chú trọng nhân lực quản lý du lịch và lao động có tay

nghe cao... Nghị quyết số 08-NQ/TW, ngày 16-1-2017 của Bộ Chính trị khóa XII “Về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn” đã chỉ rõ: Phát triển nguồn nhân lực du lịch là nhiệm vụ, giải pháp quan trọng, gắn với bảo vệ môi trường và phát huy giá trị văn hóa dân tộc¹.

Thực hiện và vận dụng chủ trương của Đảng, Nhà nước vào thực tiễn địa phương, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lần thứ XIII (10-2010) đã xác định: “Tập trung thực hiện cải cách hành chính, đào tạo nguồn nhân lực và bảo vệ môi trường. Cải thiện môi trường đầu tư, đẩy mạnh thu hút mọi nguồn lực phục vụ phát triển kinh tế - xã hội”². Theo đó, Quảng Ninh tập trung đẩy mạnh nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, tăng cường công tác xúc tiến thương mại, xúc tiến đầu tư gắn với các chương trình quảng bá du lịch, chú trọng và từng bước dành nguồn lực đáng cho công tác đào tạo, bồi dưỡng, phát triển nguồn nhân lực trong lĩnh vực dịch vụ du lịch đảm bảo tính chuyên nghiệp, đáp ứng tiêu chuẩn quốc tế. Tỉnh ủy Quảng Ninh đã ban hành nhiều nghị quyết chỉ đạo, triển khai thực hiện chủ trương của Đảng bộ, nhằm thúc đẩy sự phát triển của ngành du lịch, nguồn nhân lực du lịch. Nghị quyết số 06-NQ/TW, ngày 20-3-2012 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về “Tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác xây dựng chiến lược, lập, quản lý và thực hiện quy hoạch trên địa bàn tỉnh”, trong đó có quy hoạch phát triển nguồn nhân lực, coi quy hoạch là khâu then chốt, có tính chất đột phá đối với công tác phát triển nguồn nhân lực. Nghị quyết số 07-NQ/TU của Tỉnh ủy Quảng Ninh ngày 24-5-2013 về Phát triển du lịch Quảng Ninh giai đoạn 2013 -2020, định hướng đến năm 2030”; đưa ra quan điểm chỉ đạo: Phát triển nguồn nhân lực Quảng Ninh phải có tầm nhìn chiến lược dài hạn, phù hợp với quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội và chiến lược nhân lực đến năm

2020, tầm nhìn 2030. Mỗi giai đoạn cần xác định rõ trọng tâm đào tạo và sử dụng nhân lực để đáp ứng yêu cầu trước mắt và chuẩn bị cho tương lai. Cụ thể, “Phân đầu sau năm 2015, đội ngũ lao động chuyên ngành du lịch Quảng Ninh được trang bị kiến thức cơ bản về du lịch”, “sau năm 2020, Quảng Ninh là một trung tâm đào tạo nhân lực về du lịch cho khu vực và cả nước”³ trọng xây dựng đội ngũ lao động có trình độ, kỹ năng đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội; đề ra các giải pháp nhằm. Nghị quyết số 15-NQ/TU, ngày 9-6-2014 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh “Về đẩy mạnh cải cách hành chính và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao tỉnh Quảng Ninh đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030” đề ra mục tiêu, đến năm 2030, Quảng Ninh trở thành một trong những địa phương đi đầu cả nước về cải cách hành chính và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao. Nghị quyết chú nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp của lực lượng lao động, đáp ứng nhu cầu của các ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh, bao gồm: Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức; thu hút nhân tài, chuyên gia, người có trình độ cao về làm việc tại tỉnh; tăng cường hợp tác, liên kết với các trường đại học, viện nghiên cứu, doanh nghiệp trong và ngoài nước để đào tạo, nghiên cứu khoa học.

Đại hội Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lần thứ XIV (10-2015) chủ trương, trong nhiệm kỳ 2015-2020, tiếp tục thực hiện mục tiêu xây dựng Quảng Ninh trở thành tỉnh có cơ cấu kinh tế dịch vụ - công nghiệp hiện đại; trung tâm du lịch chất lượng cao của khu vực; một cực tăng trưởng kinh tế phía Bắc với hệ thống hạ tầng đồng bộ; nâng cao đời sống nhân dân; giảm nghèo bền vững; giữ vững an ninh, quốc phòng; bảo vệ môi trường sinh thái; phát huy bản sắc văn hóa dân tộc và bảo tồn bền vững di sản - kỳ quan thiên nhiên thế giới Vịnh Hạ Long, cùng các di tích

lịch sử, danh thắng của địa phương⁴. Tập trung xây dựng Quảng Ninh trở thành trung tâm du lịch quốc tế, trọng điểm du lịch hàng đầu quốc gia, với hệ thống hạ tầng du lịch hiện đại, đồng bộ; sản phẩm du lịch đặc sắc, chất lượng cao, mang đậm bản sắc văn hóa các dân tộc trong tỉnh; thương hiệu du lịch mạnh, có sức cạnh tranh với các quốc gia trong khu vực và trên thế giới. Đồng thời chuyển đổi mô hình tăng trưởng từ “nâu” sang “xanh”, thích ứng với định hướng phát triển bền vững, hiện đại và thân thiện môi trường. Đến năm 2030, Quảng Ninh hướng đến nền kinh tế dịch vụ hiện đại với trọng tâm là dịch vụ chất lượng cao và sản xuất sạch, ứng dụng công nghệ cao. Điều này đòi hỏi nguồn nhân lực nhân lực của ngành du lịch phải giỏi chuyên môn, thành thạo công nghệ số, ngoại ngữ và kỹ năng mềm; chú trọng đào tạo nhân lực chất lượng đáp ứng du lịch thông minh, gắn với yêu cầu hội nhập quốc tế.

Để thực hiện yêu cầu đó, ngành du lịch Quảng Ninh cần thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp. *Một là*, cần đẩy mạnh đào tạo, bồi dưỡng để chuẩn hóa chất lượng lao động du lịch. Tổ chức thường xuyên các lớp nâng cao chuyên môn, nghiệp vụ, đồng thời tăng cường thanh tra, kiểm tra chất lượng lao động tại các cơ sở kinh doanh du lịch nhằm nâng cao tính chuyên nghiệp. *Hai là*, chú trọng đào tạo ngoại ngữ, kỹ năng văn hóa ứng xử và giao tiếp văn minh cho đội ngũ du lịch và người dân tại các trung tâm du lịch. Cần định hướng đạt chuẩn quốc tế cho hướng dẫn viên, nhân viên phục vụ; đồng thời tăng cường hợp tác với các tổ chức đào tạo trong và ngoài nước để tranh thủ nguồn lực và kinh nghiệm. *Ba là*, tổ chức khảo sát, đánh giá và xây dựng đề án phát triển nguồn nhân lực du lịch phù hợp giai đoạn mới. Hằng năm, cần bố trí kinh phí từ ngân sách và huy động thêm nguồn lực xã hội để đào tạo

nhân lực chất lượng cao, có năng lực cạnh tranh và đạt chuẩn quốc tế.

Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Ninh thường xuyên chỉ đạo UBND và các ngành, nhất là ngành du lịch chú trọng phát huy tối đa tiềm năng, lợi thế, huy động mọi nguồn lực để phát triển kinh tế - xã hội nhanh, bền vững; chuyển dịch cơ cấu kinh tế lấy du lịch, dịch vụ làm trọng tâm, khai thác ba trụ cột (con người, tài nguyên thiên nhiên, văn hóa) làm lợi thế so sánh, gắn với phát huy giá trị Di sản - Kỳ quan thiên nhiên thế giới Vịnh Hạ Long làm trung tâm để thúc đẩy các ngành khác phát triển.

Dưới sự chỉ đạo của Tỉnh ủy, UBND tỉnh ban hành các đề án, quyết định để chỉ đạo thực hiện chủ trương của Đảng bộ tỉnh. Quyết định số 1418/QĐ-UBND, ngày 4-7-2014 về “Phê duyệt Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch tỉnh Quảng Ninh đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030” đặt chỉ tiêu kế hoạch đến năm 2020, Quảng Ninh sẽ đón 10,5 triệu lượt khách, trong đó 4 triệu lượt khách quốc tế, năm 2030 là 23 triệu lượt, khách quốc tế là 10 triệu lượt. Tổng doanh thu từ du lịch tăng: từ 30.000 tỷ đồng (năm 2020) lên 130.000 tỷ đồng (năm 2030). Nguồn nhân lực trực tiếp trong ngành du lịch cũng sẽ tăng gần gấp đôi từ 62.000 người (năm 2020) lên đến 120.000 người (năm 2030)⁵. Ngày 30-9-2014, HĐND Tỉnh ban hành Nghị quyết số 163/NQ-HĐND, thông qua “Quy hoạch phát triển nguồn nhân lực tỉnh Quảng Ninh đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030”. Tiếp đó, ngày 17-11-2014 UBND tỉnh ra Quyết định số 2704/QĐ-UBND phê duyệt “Quy hoạch phát triển nguồn nhân lực tỉnh Quảng Ninh đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030”... Theo đó, du lịch Quảng Ninh sẽ phát triển nhân lực hài hòa về cơ cấu và cân đối theo ngành, lĩnh vực, vùng, miền, lãnh thổ gắn với yêu cầu của hội nhập quốc tế.

Trong quá trình lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện phát triển nguồn nhân lực, đặc biệt là nguồn nhân lực du lịch, Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh thể hiện quyết tâm cao trong cả nhận thức và hành động. Chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị, xã hội và người dân đều nhận thức rõ vai trò của du lịch và tầm quan trọng của nhân lực du lịch đối với sự phát triển kinh tế của tỉnh.

2. Một số kết quả và kinh nghiệm

Công tác quy hoạch, cơ chế phát triển nguồn nhân lực du lịch đạt nhiều kết quả. Du lịch là ngành kinh tế tổng hợp, liên ngành, nên việc quy hoạch nguồn nhân lực du lịch không thể tách rời sự phối hợp với các ngành khác và đã sử dụng hiệu quả nguồn lực này, cần có chiến lược và giải pháp phù hợp từng giai đoạn.

Nhận thức rõ yêu cầu đó, để đảm bảo tính khả thi trong công tác quy hoạch phát triển nguồn nhân lực, tỉnh Quảng Ninh đã triển khai kế hoạch đầu tư với tổng kinh phí 3.860 tỷ đồng cho 18 dự án thuộc Quy hoạch phát triển nguồn nhân lực, ưu tiên cấp học bổng cho các học viên sau phổ thông ngành du lịch⁶. Bên cạnh đó, Quảng Ninh đẩy mạnh thu hút đầu tư phát triển nhân lực bằng cách đơn giản hóa thủ tục hành chính, áp dụng chính sách ưu đãi và tăng cường hợp tác với doanh nghiệp trong và ngoài nước nhằm phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao tại địa phương.

Công tác đào tạo, bồi dưỡng, phát triển nguồn nhân lực du lịch có chuyển biến rõ rệt. Năm 2013, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh phối hợp với Dự án EU-ESRT⁷ tổ chức đào tạo cho gần 400 lao động ngành du lịch. Việc cải thiện chất lượng dịch vụ, phát triển sản phẩm du lịch đặc sắc, thu hút khách quốc tế và đầu tư trong nước, quốc tế vào các khu vui chơi, nghỉ dưỡng cao cấp được ngành du lịch Quảng Ninh

chủ động triển khai. Công tác xúc tiến quảng bá, mở rộng thị trường, đặc biệt tại Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc, Nga, Mỹ và châu Âu được tích cực đẩy mạnh. Giai đoạn năm 2012-2016, Dự án EU-ESRT tổ chức 46 khóa tập huấn “du lịch có trách nhiệm” cho gần 3.800 học viên tại 12 địa phương trong tỉnh⁸. Tỉnh Quảng Ninh đầu tư ngân sách cho công tác đào tạo, đồng thời thúc đẩy xã hội hóa nguồn lực phát triển nhân lực. Hoạt động tuyên truyền xây dựng văn hóa doanh nghiệp và phát triển quan hệ lao động được triển khai. Một trong những điểm nổi bật trong phát triển nguồn nhân lực du lịch Quảng Ninh giai đoạn 2010-2020, là các chương trình đào tạo, bồi dưỡng nhân lực ngành du lịch Quảng Ninh gắn với xu thế chuyển đổi số, sớm tích hợp nội dung công nghệ thông tin, kỹ năng chuyển đổi số vào chương trình đào tạo nhân lực du lịch. Đây có thể coi bước đi nhanh nhạy và mang tính chiến lược nhằm nâng tầm chất lượng nguồn nhân lực, đáp ứng với xu thế phát triển của ngành du lịch trong kỷ nguyên số.

Giai đoạn 2010-2020, du lịch Quảng Ninh có nhiều bước tiến đáng kể, đặc biệt trong công tác đào tạo và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực. Cùng với đó, chính sách thu hút, giữ chân nhân lực chất lượng như hỗ trợ nhà ở, tạo quỹ đất phù hợp và gắn kết chặt chẽ đào tạo với sử dụng lao động, nhất là hợp tác với các doanh nghiệp du lịch lớn được tỉnh Quảng Ninh đẩy mạnh; góp phần tạo nền tảng vững chắc cho Quảng Ninh phát triển bền vững và khẳng định vị thế trung tâm kinh tế năng động của miền Bắc.

Nguồn nhân lực du lịch Quảng Ninh đã có những thay đổi tích cực, cả về số lượng và chất lượng. Theo thống kê của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Quảng Ninh, năm 2010, toàn tỉnh có khoảng 16.000 lao động trong ngành du lịch. Trong đó, lực lượng nhân lực quản lý nhà nước

chỉ chiếm một tỷ lệ rất nhỏ với 43 người, đội ngũ lao động trong các doanh nghiệp du lịch chiếm tỷ lệ chủ yếu với hơn 14.000 người, nhân lực trong các cơ sở đào tạo du lịch có 137 người. Trong giai đoạn 2011-2015, mỗi năm nguồn nhân lực ngành du lịch tăng 10%, điều này phản ánh sự phát triển tỷ lệ thuận với quy mô ngành du lịch Quảng Ninh nói chung. Theo báo cáo của Sở Du lịch tỉnh Quảng Ninh, đến năm 2016, lực lượng lao động trong ngành đạt khoảng 36.500 người (bao gồm cả lao động trực tiếp và gián tiếp)⁹. Đây là một con số đáng ghi nhận, cho thấy tốc độ tăng trưởng mạnh mẽ và nhu cầu nhân lực ngày càng lớn đi kèm với sự bùng nổ của hoạt động du lịch, đặc biệt tại các trung tâm du lịch trọng điểm như Hạ Long. Đến cuối năm 2019, đầu năm 2020 (thời điểm trước khi đại dịch COVID-19 bùng phát) nguồn nhân lực du lịch của tỉnh Quảng Ninh có khoảng 63.000 người, trong đó lao động trực tiếp là 26.000 người¹⁰.

Bên cạnh sự tăng trưởng về quy mô, chất lượng nguồn nhân lực du lịch cũng đã có nhiều chuyển biến tích cực, phản ánh nỗ lực của các cấp chính quyền, doanh nghiệp và cơ sở đào tạo trong việc đáp ứng yêu cầu phát triển của ngành. Đến năm 2017, tỷ lệ lao động có trình độ đại học, cao đẳng nghề đã chiếm khoảng 40% trong tổng số lao động trực tiếp, chất lượng nguồn lao động dần đáp ứng nhu cầu phát triển của du lịch Quảng Ninh. Tỷ lệ lao động trình độ trung cấp và sơ cấp nghề lần lượt chiếm 23% và 22%¹¹, góp phần bổ sung nguồn lực có kỹ năng thực hành tốt cho các phân khúc dịch vụ du lịch. Đặc biệt, tỷ lệ lao động được đào tạo nghề ngắn hạn và có chứng chỉ nghiệp vụ chiếm khoảng 40%, đây là lực lượng có khả năng đáp ứng linh hoạt nhu cầu lao động theo mùa vụ và thích ứng với những thay đổi nhanh chóng của thị trường du lịch¹².

Có thể thấy, trong giai đoạn 2010-2020, nguồn nhân lực du lịch tỉnh Quảng Ninh đã có sự tăng trưởng đáng kể, dần đáp ứng nhu cầu phát triển chung của ngành du lịch địa phương. Tuy nhiên, việc phát triển nguồn nhân lực du lịch vẫn còn có những hạn chế, bất cập. Cơ cấu, sự phân bố về lao động tại các điểm du lịch chưa phù hợp. Phần lớn nhân lực tập trung ở khu vực vịnh Hạ Long, trong khi các khu vực có tiềm năng du lịch đặc sắc khác như Móng Cái, Vân Đồn, Uông Bí chưa được quan tâm đúng mức. Năm 2017, tổng số lao động tại các doanh nghiệp kinh doanh du lịch là 15.883 người, trong đó tập trung chủ yếu tại thành phố Hạ Long với 11.244 người, chiếm tới 70,77% tổng số lao động trực tiếp toàn tỉnh. Trong khi đó, các địa bàn khác như thành phố Móng Cái có 3.183 người (chiếm 20%), huyện Vân Đồn có 635 người (chiếm 4%), thành phố Uông Bí có 497 người (chiếm 3,13%), và các địa phương còn lại chỉ chiếm tỷ lệ nhỏ 2,1% với 324 người¹³. Thực trạng đó, thể hiện những bất cập trong công tác quy hoạch, công tác đào tạo bồi dưỡng cũng như trong điều phối, phân bổ du lịch. Do đó, đòi hỏi cần có những chủ trương đột phá hơn nữa trong đào tạo, quy hoạch phát triển vùng và nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ cho người lao động, nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển ngành du lịch một cách toàn diện, bền vững và hiệu quả trong giai đoạn kế tiếp.

Từ thực tiễn lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh về phát triển nguồn nhân lực du lịch tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2010-2020, có thể đúc kết một số kinh nghiệm sau:

Thứ nhất, bảo đảm tính nhất quán từ nhận thức chủ trương đến hành động trong quá trình triển khai nghị quyết của Đảng. Quá trình triển khai thực hiện chủ trương của Đảng về phát triển nguồn nhân lực và nguồn nhân lực du lịch, Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh luôn thể hiện rõ tính

nhất quán trong nhận thức cũng như hành động, nhận thức rõ về tiềm năng, thế mạnh cũng như vai trò của nguồn nhân lực trong phát triển du lịch địa phương. Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh đã chủ động quán triệt, phổ biến sâu rộng tinh thần các nghị quyết của Đảng, Đảng bộ trong toàn hệ thống chính trị, cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân. Tỉnh Quảng Ninh đã nhanh chóng triển khai nghị quyết đến cơ sở, trong đó đặc biệt chú trọng đội ngũ cán bộ quản lý thuộc ở các ngành du lịch, giáo dục, lao động - thương binh và xã hội, giao thông vận tải. Bên cạnh đó, công tác truyền thông được đẩy mạnh trên các phương tiện thông tin đại chúng. Thông qua đó, nâng cao nhận thức về vị trí, tầm quan trọng của nguồn nhân lực du lịch tới các cấp, ngành, các tổ chức chính trị - xã hội và từng người dân, đặc biệt là cộng đồng dân cư sinh sống tại các khu, điểm du lịch. Giáo dục, vận động cán bộ công chức, nhất là cán bộ công chức liên quan trực tiếp đến du lịch, người dân và thế hệ trẻ tự giác, tích cực trau dồi kiến thức lịch sử, truyền thống văn hóa vùng đất, con người; tham gia bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống, giữ gìn cảnh quan môi trường, an ninh trật tự; thực hiện nếp sống văn minh, tôn trọng pháp luật, ứng xử lịch sự, cởi mở, chân thành với khách du lịch; đáp ứng yêu cầu phát triển du lịch bền vững. Các chương trình hành động, kế hoạch phát triển nguồn nhân lực du lịch ngoài việc bám sát nghị quyết của Trung ương còn đảm bảo tính thực tiễn, phù hợp với đặc điểm, văn hóa của địa phương.

Thứ hai, chú trọng xây dựng các cơ chế, thực hiện chính sách đãi ngộ phù hợp. Xây dựng cơ chế, thực hiện chính sách đãi ngộ hợp lý, phù hợp với nhu cầu và đáp ứng mong muốn của người lao động là yếu tố quan trọng để ngành du lịch Quảng Ninh thu hút và giữ chân người lao động.

Tỉnh Quảng Ninh xác định du lịch là ngành kinh tế mũi nhọn của địa phương, vì vậy đã xây dựng chiến lược, quy hoạch dài hạn, trong đó nguồn nhân lực được xác định là yếu tố cốt lõi cho sự phát triển của ngành. UBND tỉnh đã ban hành Kế hoạch số 2789/KH-UBND (2014) về phát triển nhân lực ngành du lịch giai đoạn 2011-2015, định hướng đến 2020, trong đó ưu tiên bố trí ngân sách hỗ trợ đào tạo, đặc biệt cho lực lượng lao động làm việc tại các vùng khó khăn, các cơ sở lưu trú, nhà hàng, lữ hành đang thiếu hụt nhân lực. Ngoài ra, tỉnh Quảng Ninh cũng đã thực hiện các chính sách hỗ trợ đào tạo và học nghề gắn với chính sách việc làm, các chương trình miễn/giảm học phí, cấp học bổng, hỗ trợ chi phí học nghề cho người lao động có nhu cầu chuyển đổi nghề nghiệp sang lĩnh vực du lịch. Song song với đó, Quảng Ninh tiên hành triển khai mô hình “đào tạo theo địa chỉ sử dụng”, trong đó các cơ sở đào tạo nghề ký kết với doanh nghiệp để đào tạo lao động phù hợp yêu cầu tuyển dụng thực tế, góp phần làm giảm tình trạng đào tạo lệch chuẩn, thất nghiệp sau đào tạo. Việc thu hút nhân lực có trình độ cao cũng được tỉnh đặc biệt quan tâm. Đối với sinh viên tốt nghiệp xuất sắc ngành du lịch, khuyến khích quay về làm việc tại Quảng Ninh thông qua hỗ trợ tài chính ban đầu, hỗ trợ thuê nhà ở, và ưu tiên xét tuyển vào vị trí công chức, viên chức nếu có nhu cầu.

Thứ ba, xây dựng chiến lược phát triển du lịch toàn diện, làm nền tảng cho việc đào tạo và phát triển nguồn nhân lực du lịch chất lượng cao. Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh nhận thức rất rõ việc tách rời giữa đào tạo nhân lực với mục tiêu phát triển ngành sẽ dẫn đến lãng phí nguồn lực, mất cân đối cung - cầu lao động, và giảm tính bền vững của ngành. Do đó, xây dựng chiến lược phát triển du lịch một cách toàn diện là nền tảng cho việc đào tạo, phát triển nguồn nhân lực chất

lượng cao phù hợp với thời kỳ hội nhập. Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch Quảng Ninh đến năm 2020, tầm nhìn 2030 xác định rõ sẽ đẩy mạnh phát triển không gian du lịch như: Hạ Long - Cẩm Phả - Vân Đồn, Móng Cái - Trà Cổ, Uông Bí - Đông Triều... Căn cứ vào định hướng, Quảng Ninh xác định nhu cầu nguồn nhân lực theo từng loại hình, sản phẩm du lịch (du lịch biển, tâm linh, sinh thái, cộng đồng, nghỉ dưỡng cao cấp...), từ đó định hướng quy mô và nội dung đào tạo cho phù hợp với từng vùng, từng phân khúc thị trường.

Trong giai đoạn 2010-2020, với mục tiêu trở thành trung tâm du lịch quốc tế, Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh đã thể hiện quyết tâm cao trong phát triển nguồn nhân lực du lịch. Sự phối hợp đồng bộ giữa các cấp, ngành và người dân đã mang lại nhiều kết quả tích cực. Chất lượng nhân lực ngành du lịch tỉnh ngày càng được nâng cao, đội ngũ cán bộ, công chức được đào tạo bài bản về chuyên môn, lý luận và quản lý, có bản lĩnh chính trị và tác phong làm việc chuyên nghiệp. Những kết quả đạt được là cơ sở để Quảng Ninh tiếp tục đẩy mạnh phát triển nguồn nhân lực trong các giai đoạn tiếp theo, hướng tới mục tiêu trở thành đầu tàu du lịch và kinh tế của miền Bắc và cả nước.

1. Ban Chấp hành Trung ương: Nghị quyết số 08-NQ/TW, ngày 16-1-2017 của Bộ Chính trị “Về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn”, <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/he-thong-van-ban/van-ban-cua-dang/ngghi-quyet-so-08-nqtw-ngay-16012017-cua-bo-chinh-tri-ve-phat-trien-du-lich-tro-thanh-nganh-kinh-te-mui-nhon-2763>

2. Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh: Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lần thứ XIII, 10-2010, tài liệu lưu tại Tỉnh ủy Quảng Ninh

3. Nghị quyết số 07-NQ/TU của Tỉnh ủy Quảng Ninh ngày 24-5-2013 về “Phát triển du lịch Quảng Ninh giai đoạn 2013-2020, định hướng đến năm 2030”, tài liệu lưu tại Tỉnh ủy Quảng Ninh

4. Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh: Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2015-2020

5. Xem: UBND tỉnh Quảng Ninh: Quyết định số 1418/QĐ-UBND, ngày 4-7-2014 “Phê duyệt Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch tỉnh Quảng Ninh đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030”, <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Dau-tu/Quy-dinh-1418-QD-UBND-2014-Quy-hoach-tong-the-phat-trien-du-lich-Quang-Ninh-den-nam-2020-287455.aspx>

6. Xem: UBND tỉnh Quảng Ninh: “Quy hoạch phát triển nhân lực tỉnh Quảng Ninh đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030”, 2014, tài liệu lưu tại UBND tỉnh Quảng Ninh

7. Chương trình phát triển năng lực du lịch có trách nhiệm với môi trường và xã hội do Liên minh châu Âu tài trợ bắt đầu triển khai tại Việt Nam từ năm 2011

8. Theo: Dự án EU - Chương trình phát triển năng lực du lịch có trách nhiệm với môi trường và xã hội (ESRT Programme) (2011-2016): Báo cáo hoạt động và kết quả thực hiện, <https://vietnamtourism.gov.vn>

9. Xem: Lê Thị Ngọc Lan, Nguyễn Thị Sâm, Nguyễn Quốc Tuấn: “Phát triển nguồn nhân lực du lịch chất lượng cao của tỉnh Quảng Ninh”, <https://tapchi.ftu.edu.vn> (Tạp chí Quản lý và Kinh tế quốc tế - Trường Đại học Ngoại thương), ngày đăng 27-3-2020

10. Xem: Hải Ngân: “Quảng Ninh: Gỡ điểm nghẽn về nguồn nhân lực du lịch”, <https://diendandoanhnghiep.vn/quang-ninh-go-diem-nghen-ve-nguon-nhan-luc-du-lich-10060309.html>, ngày đăng 25-6-2023

11. Theo: Sở Du lịch tỉnh Quảng Ninh: Báo cáo Thống kê nhân lực du lịch tỉnh Quảng Ninh, 2017

12. Theo: Trường Đại học Hạ Long: Niên giám giáo dục và đào tạo du lịch Quảng Ninh, 2021

13. Theo: Sở Du lịch tỉnh Quảng Ninh: Thống kê số liệu ngành du lịch năm 2017, 2020.